

GD-varkensdierenarts Peter van der Wolf

E. coli: een bacterie met verschillende gezichten

“De bacterie *E. coli* kan de oorzaak zijn van geboortediarree bij biggen, van speendiarree bij gespeende biggen maar ook van slingerziekte. De typen *E. coli* die verantwoordelijk zijn voor deze ziektebeelden, zijn niet allemaal dezelfde en ook het patroon van voorkomen van de verschillende typen is divers, zo zien we bij biggen die voor sectieonderzoek naar de GD worden gestuurd. **Geboortediarree** komt de laatste tijd zeer weinig voor en daar is sprake van een dalende trend. Preventie door vaccinatie speelt hierbij een rol. Bij **speendiarree** is niet echt sprake van een duidelijke toename of afname. Maar **slingerziekte** lijkt de laatste tijd juist weer toe te nemen.

“Slingerziekte lijkt de laatste tijd weer toe te nemen”

Het aantal vragen dat telefonisch gesteld wordt aan de GD Veekijker varken over *E. coli* is de laatste tijd ook gestegen. Dat komt misschien ook doordat het meest effectieve antibioticum tegen *E. coli*, colistine, niet meer vanzelfsprekend de eerste keuze is. Omdat colistine ook belangrijk is als antibioticum voor mensen, wil men dat het middel minder wordt gebruikt in vee. Bij sommige resistente bacteriën bij mensen is colistine namelijk het laatste redmiddel. Maar tegen de antibiotica die wel eerste keuze zouden moeten zijn bij een *E. coli*-infectie, is de kiem vaak resistent. Om dan toch colistine te mogen gebruiken, moet de resistentie tegen andere middelen wel eerst vastgesteld zijn.

Moerbeihartziekte

Er is nog een heel ander opvallend aspect aan de *E. coli* bacterie. Op grond van verschillende onderzoeken vermoedt men dat de bacterie een rol speelt bij moerbeihartziekte. Deze ziekte komt gelukkig maar erg

weinig voor. Bij moerbeihartziekte is het hart op een heel typische manier aangetast en biggen kunnen er snel aan dood gaan. In de lesboeken wordt altijd een gebrek aan vitamine E en/of selenium als oorzaak genoemd. Inderdaad kunnen biggen, als je ze véél te weinig vitamine E /selenium geeft, moerbeihartziekte krijgen. Andersom is het minder duidelijk. Bij biggen die zijn doodgegaan door moerbeihartziekte vinden onderzoekers lang niet altijd een gebrek aan vitamine E en vrijwel nooit seleniumgebrek. Maar de afwijkingen in het hart lijken onder de microscoop heel erg op de afwijkingen in hersenen bij biggen met... inderdaad, slingerziekte! Als we vervolgens gaan kijken hoe vaak op de GD sectiezaal slingerziekte of moerbeihartziekte wordt vastgesteld, dan blijken die twee aandoeningen in de loop van de tijd een opvallend vergelijkbaar golfpatroon te volgen. Dat bewijst allemaal nog niks, maar het is wel zo dat als tegenwoordig een patholoog bij een big moerbeihartziekte ziet, hij of zij óók op zoek gaat naar een *E. coli* (of streptokokken) infectie.”

Met haar monitoringsactiviteiten waakt GD over de diergezondheid in Nederland. Onder andere via GD Veekijker, waar vragen van dierenartsen en veehouders binnenkomen. Naast de helpdeskfunctie is GD Veekijker hét centrale verzamelpunt voor alles rondom diergezondheid, in het belang van veehouder en sector. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de dierenartsen oplevert. De GD-Veekijker wordt gefinancierd door het Ministerie van EL&I en PVV.